

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС
РІК ВИДАННЯ 2002
ЛИСТОПАД
Число 11 (11)
КИЇВ 2002

ВИДАННЯ ТОВАРИСТВА "ЧЕРНІВІВСЬКЕ ЗЕМЛЯЦТВО"

Колонка шеф-редактора

ВІД УРОКУ САМОПІЗНАННЯ ДО ФОРМУЛИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

"Земляцтва - це не забаганка дорослих людей, а щирий і усвідомлений порух душі і серця", - вважає голова Ради "Чернігівського земляцтва" Віктор ТКАЧЕНКО.

Безумовно, це - потужне (як і не зрозуміле для багатьох) явище - земляцький рух. На мого глибоко переконання, тут діють якісь природні закони, які мають своєрідні енергетичні імпульси, навіть течії, інші, так би мовити, пульси серця. Це не просто зустрічі земляків, аби згадати своє дитинство. У чому, Вікторе Вікторовичу, Ви вбачаєте суть земляцького руху?

- Це питання настільки просте, настільки ж і складне у своїй простоті. Ну що може бути святішим, ніж такі глибокі поняття, як мати, батько, батьківщина, рідна земля... Вони приходять до нас із першим ковтком повітря, із першим мовленим словом. І хоч би як ми віддалялися від отчих порогів, із роками ми відстань, навпаки, буде скорочуватися. Бо це відстань повернення. Зухвалість і жорстокість молодості замінює мудрість і розважливість зрілості. Відбувається природний процес переосвітки наростів. Що більше усвідомлює себе людина особистістю, то старішою стає, то сильніше проявляється у неї тяжіння до рідної землі. Глибоке й високе поняття Батьківщина для мене особисто і, думаю, для багатьох, найперше асоціюється із місцем, де ти народився. Рідні стежки, рідні могили лишатимуться у нашій пам'яті, у нашому житті, допоки ми є на цій землі. Нас єдиє братерство, земляцькі гени. Вихідців із Чернігівщини дуже багато в Києві. І, адяналося б, до рідних країв рукою подати, але потреба гуртуватися біля домашнього вогнища у столиці України надто сильна. Ми об'єдналися у земляцтво за покликом серця, і кожен прагне принести в громаду все краще, що надбав на життєвих гонах: поділитися досвідом, творчим набутком, підставити надійне плече другові, поділитися доброю ідеєю, яку самотужки втілити змоги не було б, а в гурті мрії стають реальністю. Земляцький рух - це передовий усвідомлення себе в контексті родини, всього рідного народу, в минулій історії, в сьогоденні. Самопереконання й утвердження, що ти на землі - людина. А відтак постає поняття відповідальності за день прийдешній у мікро- і макровимірах.

- У Києві діють земляцькі осередки від кожної області України. Вони стали своєрідними представництвами своїх регіонів, об'єднують дуже поважних і впливових у столиці людей. Складається враження, що вони покликані виконувати роль своєрідних лобі для вирішення тих чи тих важливих для своєї області проблем...

- Усіма людьми, які об'єднуються у наше земляцтво, рухає бажання зробити щось краще як для тих земляків, котрі мешають у самій столиці, так і для тих, хто живе у різних кутках нашої малой батьківщини. І це не лише відомі вчені, інженери, лікарі, художники, актори, політики і державні діячі, а й домогосподарки, робітники і безробітні. Для нас немає жодної різниці: чи, так би мовити, проста людина, чи визначний учений. А треба сказати, що Чернігівщина віддавна славиться людьми світового значення. Вдумайтесь лише у значення двох відкриттів, що народилися у нашому краї: вулик для бджіл винайшов Петро Прокопюк, здійснений революційні у світовому бджільництві, а теорія міхкадентних космічних сполучень розробив Микола Кибальнич, до речі, у камері Петропавлівської фортеці перед стратою. Наше земляцтво займається благодійницькою діяльністю. Це чи не одне з найголовніших його завдань. Чернігівське земляцтво, як і інші громадські об'єднання, є неприбутковою організацією. Головна наша мета - допомогти самим собі, а потім, звісно ж, рідній області. Допомогти їй - наш свяятий цивільський обов'язок. У Києві багато питань вирішується легше, аніж на теренах області. Столиця є столиця, що тут говорити.

- Можє, це в нас першоприбуткова організація земляків саме в Києві?

- Щоб це зовсім погодитися з вами, я мушу сказати, що чернігівські земляцькі осередки є, наприклад, у Фастові, у Білій Церкві. А вже киянське земляцтво є своєрідним міжрегіональним і міжнародним центром, бо об'єднує, скажімо, земляків у Росії, Прибалтіці. Тут координуються їхні діяльність, виробляються плани спільних заходів. Воно ж дієво співпрацює із районними осередками у рідній області, яких налічується двадцять у двадцяти двох П районах.

- З цією благодійною метою Ви звертаєтесь як до внутрішніх, так і зовнішніх резервів...

2 >

ВІТАЄМО!

Вихідці чернігівського краю сердечно вітають свого земляка Миколу Федосійовича СЕЛІВОНА з обранням Головою Конституційного Суду України!

Конституційний Суд, мов Рубкон,
В його руках державницька

Тепер цей Суд очолив Селівон,
Не звідкись, а з самої Шестовиці.

З Чернігівських околиць,
Де в схронах історичні городища,
Там честь і совість, труд і піт рясний
Віками цінувались іонайвище.

Там виростав, навчався
Злетів у світ. Потерсь в життєвім

Як істинний державник гартувався
То в Інституті права, то в Кабміні.

Та у яких чинах би не ходив.
В яких званнях. Але завжди
По правді мислив, діяв і творив -

Так кажуть всі прості
І казенні люди.

Зійшов він чесним шляхом
на Амвон,

Явив нутро земляцької натури.
Вітаєм вас, Миколо Селівон,
Бог в поміч вам -

де-факто і де-юре!
Борис ІВАНЕНКО

У НІЖИНИ НА ПОКРОВУ

Фотокореспондент

Суботній ранок свіжиться прохолодою, новітньо та безшесно опадало багряне листя, у прозорі небо вкручувалися пахучі димки із димарів, валунали собаки, будили світ голосисті півні. Все було як завжди такої осінньої пори, древній Ніжин залишався на межі між солідним європейським містом і значайним українським селом. Наробившись за літо, люди чекали від природи веселих свят, підбиття пласунків іше одного трудового року.

І свято не забарилось. Ще й не задвинули численні собори, як почався велелюдний людський здиб до центру міста. На центральній знаменитій вулиці Миколи Гоголя, біля старовинного базару, по якому мандрували не одні знамениті земляки та гості, у парках та скверах оживили десятки, коли не сотні виставкових наметів, на столах з'явилися стільки всього красивого, смачного, корисного, що й сонце зупинилося на крайнійб, а далі заходило розганяти поодинокі хмарини. А далі почалося, як у знаменитій усмішці Остапа Виши "Ярмарка". Уквітчані вантажівки з дарамми осені, вози та брички, а то й ніжніські козаки вержи на гривастих конях. Шум, гамір сотень людей, веселі жарти. Забулися щоденні клопоти про хліб насущий, тривоги про день завтрашній - наші люди уміють уда-

рити лихом об землю, злітис в єдиному пориві, опинившись під опікою Святої Покрови.

Епіцентром традиційного обласного Покровського ярмарку, який у новітні часи відбувається ось уже

Бліц-інтер'ю

Ярмарки проводити варто, бо вони організуються для народу. Це форма виховання моральності, яка, на жаль, занепадає в останні роки. Совість людська - ось це складова культури, отже, про неї треба думати сучасним керівникам.

Олексій САВЧЕНКО,
ветеран праці

вдескє, стала центральна площа. На ній невдовзі яблудку підє власти. І коли члени товариства "Чернігівське земляцтво" у м. Києві, які були серед почесних гостей ніжнщин, піднялися на імпровізовану естраду, то побачили перед собою сотні несеших людей. А духовий оркестр уже напружився, готовий озватися зладованими мелодіями.

Ось до мікрофона підходить міський голова Михайло Приходько. Кому, як не йому, доводиться щодня сушити голову над сотнями проблем міста, відчувати на собі всі складнощі безконечних реформ, які боляче б'ють по бюджету, а отже і

по людському доброту? Та Ніжин поступово входить у звичний трудовий ритм, молоде на очах, лякуючи і праці городян, і благородній підтримці спонсорів. Взяти хоча б воістину казкові перетворення біля драматичного театру та старого Графського парку. Виділяють мозаїчно плиткою тротуари, красиві огорожі оповивають дерева сквера, оживає центр міста, на черзі наведення порядку у віддалених районах. Словом, іде щоденна робота на майбутнє. І тому так інвєнено звучать слова Михайла Васильовича:

- З глибин віків зринає до нас і вертається багата духовна спадщина пращурів наших. З давніх давен свято Покрови Пресвятої Богородиці для країни нашої було й лишатється по-особливому родинним і духовним. Воно - як своєрідне знамено і берігня України.

Для Ніжини Свята Покрова значає чимало ще й тим, що в ці дні випує тут Покровський ярмарок, започаткований ще в 17-му столітті, лєшо призабутий та на зорі становлення незалежності України знов відроджений.

Як і щороку, ми раді бачити в себе представників усіх галузей народного господарства з районів нашої області, інших областей України, країн близького зарубіжжя.

2 >

У листопаді 2002 року святкують свій ювілей шановані члени товариства "Чернігівське земляцтво"

Михайльський Володимир Вікторович - 75-річчя. Народився 16 листопада 1927 року в місті Бахмач. Проїшов великий трудовий шлях - був науковим співробітником, інженером-гідротехніком, працював в різних установах. Нині - на заслуженому відпочинку.

Коваленко Пилип Омелянович - 70-ліття. Народився 25 листопада 1932 року в селі Червоно Партизанів Носівського району. Освіта вища, юристична. Працював головою Тетіївського районного суду, суддею Київського обласного суду. Понад 20 років був на відповідальних посадах старшого консультанта відділу звернень громадян Верховної Ради України, завідувачем приймальною Вишого арбітражного суду України.

Полоз Михайло Євгенович - 55-річчя. Народився 22 листопада 1947 року в селі Вільне Менського району. Артист, соліст ансамблю пісні "Каштанки Києва".

Корень Лариса Іллініна - 50-ліття. Народилася 15 листопада 1952 року в місті Чернігові. Художник-графік, на творчій роботі.

Шащенко Михайло Васильович - 50-річчя. Народився 18 листопада 1952 року в селі Голішка Бахмацького району. Закінчив Київський інститут народного господарства імені Д. Короткевича. Працював на посадах ревізора, заступника головного бухгалтера та головного бухгалтера Опшадного банку України. З 1994 року - заступник директора АТ "Укрбанк", Оболонська філія.

Сенцова Лідія Навліна - 50-ліття. Народилася 1 листопада 1952 року в селі Лебедівка Козелецького району. Працює начальником центру дидактичного та технічного забезпечення навчання ЗАДУ при Президентові України.

Чуйко Валентина Миколаївна - 50-річчя. Народилася 2 листопада 1952 року в місті Ніжин. Працює першим заступником генерального директора ДП "Курортнафтогаз" НАК "Нафтогаз України".

Дорогі земляки! Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає Вас із славним ювілеєм і щиро бажає вам міцного здоров'я, успіхів у житті та праці, невичерпного оптимізму, сімейного щастя, нових звершень на добро рідної України.

ВІДУРОК САМОПІЗНАННЯ ДО ФОРМУЛИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

<1 - Багато наших земляків очолює у країні дуже важливі державні інституції. І коли виникає потреба вирішити якусь важливу для Чернігівщини проблему, ми звертаємося до них за порозумінням і допомогою. Ситуація, що склалася, ми знаємо не з наварів, а реально, бо маємо тісний зв'язок із Чернігівською обласною адміністрацією, із районними державними установами й земляцькими осередками, активісти яких працюють на ентузіазмі, а не з чиновницького примусу. І завжди це приносить найбільш кращий результат. Ми шукаємо наших земляків у вільному світі. Треба гуртуватися - у цьому суть нашої справи і можливості. Ми налагодили зв'язки із земляками у Сполучених Штатах Америки, Канаді, Австралії, Швеції, країнах Прибалтики, в Росії, зокрема, в її найближчому українському Півночі - Тюмені. Ширше поле дослідження зусиль відкрито для нас третій Світовий форум українців. Друковану продукцію про Чернігівщину через МЗС України ми передаємо до всіх наших посольств за кордоном для її поширення серед тамтешніх українських громад. У всіх наших починаннях ми прагнемо досягти консенсусу, зриваючи результати. У нас встановилася тісна контакти з родиною Тарнавських. Про її життєворучну роль в історії й духовній культурі України годі й говорити. Зібрані нею унікальні скориби нині складають основу експозиції музею Чернігова в Києві. А скільки унікальних речей із їхнього зібрання розіслалося по світу, навки втрачено завдяки "турботі" радянської влади. Ця численна родина, наслідно вирвана з рідного ґрунту, ділилася в Америці, Азії, Австралії, Шотландії, Росії (й, до речі, на Київщині). Та лише із здобутком Україною незалежності вони змогли приїхати на рідну землю. І, звісно ж, їх зацікавила доля рідного гнізда - села Качанівка на Чернігівщині, де нині розташований історико-архитектурний парк з унікальним природним ландшафтом. Садиба, місія, де колись гостювали і творили спільно української, російської і єврейської культури - Тарас Шевченко, Софій Гуляєв, Артемівський, Михайло Глінка, Іван Ренін та інші - уродженці роки зазнавали пильнування й руйнувань. І хоч нині вони охороняються державою, справи посухаються кесьчю. Хто тільки не цікавився Качанівкою! Воно переходило від одних чиновницьких рук до інших, виділялися і державні, і спонсорські кошти на реставраційні та науково-дослідницькі роботи. Та все марно. Робила інвестиції й родина Тарнавських. Тому з їхньої боку не було прикладу, коли вони заступалися: а що вже зроблено? Мені доводилося звертатися до голови Чернігівської обласної адміністрації Миколи Бутки, міністра культури України Богдана Ступки, потім Юрія Богдановича. Змінилося тамтешнє керівництво, і все пішло на крапе. Робота, пов'язана з історично-спадщиною нащадків, вимагає ширшої любові, знань і великої відповідальності. Ми знаємо, що організація влади на місцях, як і в центрі країни, часто не зовсім ефективна. Тому така неважлива, але компетентна втручання у її дії з боку громадськості часто є дуже корисним. Це лише поодинокі приклади наших поклятих турбот.

- Як відомо, Чернігівське земляцтво постало одним із найперших. Розкажіть, будь ласка, Вікторе Вікторовичу, як виникла ідея його утворення, чи не першою його діяльністю...
- Наша громадська організація утворилася на початку 1996 року. Спочатку було 20 осіб, потім -

63, потім - 600, 1000... Нині воно об'єднує майже 1500 земляків. Це - неприбуткова громадська організація, яка функціонує за рахунок членських внесків та благодійницьких пожертв. Слава Богу, ця, колись шпигунка і ділова, у нашому краї традиція продовження і сьогодні. Основною підмогою цього невеличкого руху, безумовно, є неписаний закон земляцтва, який не потребує зайвої дипломатії. Маємо можливість займатися також підприємницькою діяльністю. Все це робимо у своїй сфері. Головне наше завдання полягає у єднанні земляцьких зусиль для вирішення соціально-економічних і екологічних питань Чернігівщини, вивчення, пошереження і збереження прадавніх народних традицій, відновлення пам'яток історії та культури.

У підсумку наші зусилля так чи так фокусуються на побудові і зміцненні незалежної Української держави. Ми прагнемо об'єднувати високий інтелектуальний потенціал наших земляків у сфері економічного, соціального, духовного і культурного розвитку краю, виховувати національно свідому молоддь, патріотів малої і великої Батьківщини, пошережувати завдання своїм зацікавленим інформацію про слави минуле і сьогодення, такий своєю утверджуючи міжнародний авторитет невеличкого держави.

- В Києві створена мережа районних земляцтв. Як вони працюють?

- У реальному житті доводиться коригувати раніше прийняті рішення. Дуже важко координувати діяльність великого гурту наших земляків з єдиного центру. Тому виникла ідея об'єднання їх ще й у вузьких рамках, на районно-адміністративній основі. Іхнього місця народження. Ця праця внесена до Статуту нашої організації. Щодо місця у Київській центрі відбуваються зустрічі керівників регіональних осередків, на яких розглядаються плани їхньої роботи, обговорюються як місцеві заходи, так і спільні дії всіх районних земляцтв для вирішення однаково важливих для всіх проблем. Заслуховуємо також їхні звіти про роботу, склади, над школами в Новгороді-Сіверському чи Гінському районах, про допомогу у формуванні в початкових закладах бібліотек, про надання їм комп'ютерів, іншої електронної техніки. У Корюківці, наприклад, ми спільними зусиллями насадили альбувний сад - 500 дерев. Досі там саду для всіх не було. Ще маємо обласногородити 4 гектари наданої для громадських потреб землі. До речі, в Корюківці народився зачинник гуманітарної допомоги будинкам-інтернатам, дитячим закладам. Збираються серед людей це нині речі - вбрання, взуття, книги - і передаються для користування дітям. Шкільні ініціативи народжуються у прилучах, борониччя, ініціатив... Цей досвід ми узагальнюємо, знайомимо з ним решту осередків. Це важлива діяльність нашої роботи. І - постійна, а не вранді-годи. За неї конкретно відповідальність має кожне земляцтво. Микола Борц і Володимир Пунжарові. За ними закріплено порівну районні відділення, де вони періодично раз чи два на місяць бувають, приймають у Києві представників від цих осередків. Діє об'єднаний рух.

- Земляцтво займається широко виставочною та видавничою діяльністю. Що вже досягнуто?

- Якщо коротко, про виставки... Чернігівщина велика багата на людей творчих професій-художників: літературні, журналісти, актори... У нашому київському офісі постійно експонуються роботи художників і фотомайстрів. А, скажімо, позаторік

у київському Палаці спорту відбулася виставка "Чернігівщина - крок у третє тисячоліття", організована зусиллями Чернігівської обласної державної адміністрації, очолюваної паном Миколою Бутком, та нашого земляцтва. Її експонували здебільшого підписувачі із досягненнями Чернігівщини у народно-художній галузі, науці й техніці, розповідали про культурно-мистецьку, літературну й духовну життя.

Все випущено шість дорічних тематичних календарів. Скажімо, "Чернігівщина - земля козацька" розповідає про козацьку державу з її самонарідним устроєм, значенням, побутом, атрибутикою. Слава історії через міста, події, видатних людей пильно переходить у сьогодення, в сучасну Україну. "Чернігівський календар" - розмаїто ілюстрована мандрівка населеними пунктами краю, з лаконічною інформацією з сфери історії та культури, соціально-економічної тематики, розповідає про видатних вихідців з кожного регіону області. Подаються герби кожного містечка. Біографічний збірник "Батьківський поріг" є своєрідним банком даних про кожного члена земляцтва, розповідає про їхнє "родове коріння, життєве кредо, уподобання, творчі та трудові здобутки". За гірничим земляцтвом порок виходить друком прозові й поетичні, краєзнавчі, мистецтвознавчі та народознавчі книги, альбоми наших земляків. А з січня нинішнього року розпочав вихід щомісячної газети "Отчий поріг". Воно добре ілюстрована, інформаційно насичена, тематично розмаїта, є своєрідним хронографом, щоденним літописом життя нашої держави.

- Вікторе Вікторовичу, які напрями діяльності Чернігівського земляцтва вважає пріоритетними?

- У нашій роботі важливо все, що пов'язане з людиною, Батьківщиною, державою. Це - тисячі непомітних, часто забутих, що ледь-ледь жовбнуть, нотичків, які живаються в єдине русло. Ми маємо їх знайти, очистити, збагатити й ширше шукати, дбати про рідну історію і сьогодення. Нашим краєм кращим бувало провітряними змишула ніччя. Десятки тисяч жертв, зламаних долів. Ми діємо, аби насправді "ніхто не був забутий", допомагаємо ветеранам, вдовам і матеріально, і морально. Чернігівщина постраждала від Чернобильської атомної катастрофи. Тодішні владні структури вкрай намагалися заретузувати реальні втрати й хронічну екологічну загрозу чернігівській землі. Наші активісти б'ють на сполох, не дають чиновникам припинити загрозу від наслідків аварії. Це також і гуманітарна, і медична допомога постраждалим. Турбота про їхнє соціальне забезпечення.

Починаючи добру справу, слід завжди бачити її перспективу. Це насамперед - наша молоддь, яка дедалі активніше бере участь у роботі земляцтва. Ветеранський досвід множиться на ентузіазм і енергію молодих. Рік тому створено молодіжне відділення нашого земляцтва. Присмо, що одним із наймолодших депутатів новообраного парламенту став член цього відділення Юрій Павленко. Молодь приходить до нашого громадського об'єднання разом з батьками, а друзями... А головне - за покликком серця.

- Дякую за цікаві й змістовні розмови, Вікторе Вікторовичу. Сподіваюсь, що досвід роботи очолюваною Вами земляцькою ставцею в нагоді й іншим обласним громадським організаціям.

Інтер'ю з Миколою ЧУБУКОМ

У НИЖИНИ НА ПОКРОВУ

<1 Дорогих ніжинців, шанованих гостей міста ширі і серцею вітаю зі святом! Нехай захистить усіх нас від бід Пресвята Покрова, принесе в кожну оселю любов і взаєморозуміння, мир і злагоду, добробут і благополуччя! Озвонав оркестр, і знову лунають слова вітання з естради. На цей раз до ніжинців звертається керівник делегації столичних земляків Микола Борц. Він коротко розповідає про наше славетне громадське об'єднання, личить жителю міста шаста, успіхів, а наостанок зацікавляє вітання від депутата Верховної Ради Івана Плявця. Це він, дучи на вибори від ніжинців та борзнянців, уже встиг зробити стільки добрих справ, що цим уже налагодив вписався в історію розвитку чарівного куточка Чернігівщини. Іван Степанович, не змігши через хворобу прибути на традиційний ярмарок, не забув звернутися теплим словом до своїх виборців. І його слова найбільш тепле схвальнося в серцях сотень ніжинців.

"Дорогі ніжинці! Радий вітати всіх вас із преславним святом Покрови, яке віддана особливо шанувалося козаками. А ваше ж древнє місто має глибоке козацьке коріння, котре не вирвали ніякі страшні воєншурбани. Сьогодні у вас - Покровський ярмарок. Сьогодні ви похваляється усіма цюдротами своєї землі, які народилися в наших трутлах.

Могодні залучать чарівні пісні, як такі такі багатий наш народ. І навіть осінь прохолода відступитися, і забувають всі прикраси реального життя. Нелегко житиється багатому з нас. Але переконали, що найкраще ми вже пройшли. Віро, що сильними зусиллями, спільною працею Україна подолає всі труднощі і поставе перед світом у всі своїй красі і приналежності. І справжньою перемогою світлице історичній Ніжині, місто великих і краєвних людей. Стільки Чернігівське земляцтво прислало своїх представників на це традиційне свято, аби розділити з вами радість трудових обожників. На жаль, через хворобу я не зміг прибути, дороги мій землячів-виборці. Але дуна моя з вами. І я ще раз закликаю усіх вас, що робитиму все для того, щоб ніжинці жили краще, щоб у кожному вашому домі оселилася щастя.

Бо ви того гідні!

До ніжинців опанася із високої трибуни Заслужений артист України Борис Харитонов і Народна артистка України Валентина Пархоменко, до них могли б приєднатися Іван Майдан чи Микола Воєвешевський, Владислав Суярко чи Петро Медвідь, Ана-

тотій Фурса, Дмитро Волох, Микола Кученко та інші. Зрештою, кожному членові делегації дорогий Ніжин, дороги його люди. І коли знову озвонав пійськовий духовий оркестр, коли на площу почали в'їжджати старовинні карети, програмовано верхи кізляка козаки, вони відчували себе частинкою величчя, а тому й рушили слідом за господарями міста оглядати ярмаркові експонати.

Господарі Ніжини справді зуміли організувати велике багатостороннє дійство. Свої широби представили як державні підприємства, які свого часу були серед найкращих і найбугутніших у своїх галузях, так і приватні підприємства, які стрімко розвиваються. Не залишилися осторонь і навчальні заклади міста - університет імені М.Гоголя та училище культури і мистецтв ім. М.Зайковецької, актиними були і школярі, які охоче віддають туртки художньої самодіяльності. Словом, ярава передналася з писиво, заваленим танцем, веселом словом. Все було як і належить від час веселювних свят.

А коли від вечір над Ніжиною поплив духом

Бліц-інтер'ю
Нашому заводу з виробництва фарб вощається, бо керує ним Микола Олександрович Діденко. І на ярмарку пан завод яре всіма барвами. Хоча виробляє в любовно білий колір: Нишу вірши про свій славний колектив, який дарує людям справжню радість.
Любов ЗАВАДСЬКА, заступниця заглавним "Ніфар"

ний димок із імпровізованих шашличниц, коли, здавалося, світає весь народ, який збиралася не за два тижні, захвально оспівні прохолодні вітри - то, мабуть, свята Покрова послала своє благословення нащадкам козацького полковоного міста.

Того дня було відіслано чимало різних угод, прикрито можливості для співпраці, того дня відбулося чудове свято на найстарішій в Україні пошто-

Зстріч на традиційній ярмарку Микола Борц і Володимир Пунжарові.

ній станції, яка якрая відзначала свої перші десятиріччя, а наші столичні гости віддалили не й мудою армією частину, якою комавує полковник Михайло Супрунович, людина високого інтелекту і честі. Словом, все було як у людей від нас ще святя.

І встав пісний вечір. Місто не лягало спати, місто чекало урочистого феєрвергу, який відбувалося дійство. І в блуках по тихих вулицях і відчувано, як у дупні бринять подячні слова на честь своїх земляків.

Спадає листя пурпурово на площі, вулиці, хати. Зійди до нас з небес, Покрово, і брешай Ніжин осяяти. Щоб не жила між нами зрада - припадати біді, втратити не померлихся Чорна рада, коли шов на брата брат. Щоб вільно мріяв простоталось, Щоб вимерзла підлість, лєсть, Щоб все на світі продавалось, Не продавалось тільки честь. Щоб оживали в пісні, жарти припадати славою ярмарки. Якщо ми справді козаки.

Допоможи ми ти, Святя Покрово, всім єстим на землі Сіверській зберегти в собі духовні сили, аби земля наша рясніла талантами.
Лєвоні ГОРЛАЧ
Фото В. КИЧКА

ВІХИ

Струмок і річка,
й море з джерела.
У вічність струменить
вода студена...

І батьківська криниця
край села
Джерелом Всесвіту
для нас благоговенна.

Якось на початку 2000 року голова Ради товариства взяв участь у роботі зборів вихідців із Новгород-Сіверщини. До речі, такі зібрання районних земляків за ініціативою Миколи Засульського та Володимира Шишкова проводилися вже неодноразово. І не лише в приміщенні Київської торгово-промислової палати, за місцем роботи її керівника М.Засульського, але й з віздом до рідного міста на Десні. Про це Віктор Ткаченко розповів на черговому засіданні Ради і висловив пропозицію "можливо, те ж запропонувати й по інших регіонах області, особливо звернути увагу на ті райони, вихідців з яких в земляквіт значна кількість, по 60-80 чоловік і більше". Вишикали сумніви про можливий негативний наслідок розорбнення вже монолітного громадського об'єднання.

Час минав. До ідеї регіональної структури товариства поверталися неодноразово. Земляцтво кількісно зросло вже до 700 чоловік. Доходити в діяльності та спілкуванні до такої кількості людей членами Ради ставало все складніше. Тому й вирішили скласти порайонні списки земляків, графік їх зібрання протягом жовтня-листопада, порадилися з ними.

Те, що побачили й почули члени Ради на регіональних зібраннях, перевершило всі очікування. Взагалі, коли збирається в Палаці спорту 2-3 тисячі людей, хвіба впізнає однокласника чи однокурника чи однокурника? А тут зустрічаються сусіди з однієї сільської вулиці, однокласники вузу, які в столиці проживають десятки років, не знаючи про це.

Віталій Роастальний за все своє творче життя зіграв багато ролей в театрі та кіно. Неперевершеним талантом він не обділений. Проте мої корюківські земляки мали на зібранні щасливу можливість подивитися сцену зустрічі через 30 років Віталія зі своєю двоюрідною сестрою Мариною Леоненко, теж з Рейнентарівки. Це було не на театральних підмостках, а в офісі Чернігівського земляцтва. І присутні дивилися на розчуленого, дещо навіть розгубленого Віталія, спочатку затамувавши подих, а за хвилину-другу давши волю дольонам.

З перших зробив земляків за регіонами розвіялися сумніви - "дробити чи не дробити моноліт". Земляки обрали найбільш авторитетних організаторів да керівників осередками. Так створилася нова структура товариства. Згодом це питання було затверджене конференцією товариства, внесені у встановленому порядку зміни до земляквіту Статуту.

До речі, земляки ряду регіональних осередків назвали своїми керівниками членів Ради: Бобровицького - Тетяну Прокопенко (Літошко), Новгород-Сіверського - Миколу Засульського, Носівського - Миколу Ляшенка та Прилуцького, Срібнянського, Талалаївського - Павла Кривоноса.

На регіональних зборах земляків члени Ради зустрілися і мали нагоду вислухати кожного учасника зборів, його пропозиції, поради і, безумовно, відповісти на поставлені ними питання.

Громадська діяльність земляцтва протягом п'яти років, позитивний резонанс у суспільстві про його плідні здобутки належним чином отримали оцінку в Уряді нашої держави. Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 30 серпня 2000 року, якою "за вагомий внесок в економічний і духовний розвиток Чернігівщини" нагородив товариство "Чернігівське земляцтво" Почесною грамотою Кабінету Міністрів України з врученням пам'ятного знака.

Крім того, цією ж постановою нагороджені Почесною грамотою Уряду заступники голови Ради Микола Борца та Володимир Пушкарков.

Перші серед громадських земляквітів урядові нагороди нашої держави були вручені на загальному зібранні земляквітів чернігівців у січні 2001 року віце-прем'єр-міністром України, академіком НАН України Миколою Жулинським. Ряд земляків отримали подяки Президента України, їх вручив Іван Степанович Плющ.

Чи не останнім акордом в громадській діяльності земляцтва 2000-го року був випуск інформаційно-аналітичного вісника "Чернігівське земляцтво. 1996-2000. Кроки становлення" (видавці: товариство "Чернігівське земляцтво". Автор і упорядник Василь Устименко). І це видання було першим аналітичним збірником серед земляквітів областей України.

До чергових земляквітих зборів, як і до попередніх, землякам, крім чергового щорічного календаря, готувалися і вісник "Кроки становлення".

(Продовження в наступному номері)

Рубрику веде Василь УСТИМЕНКО

Фото автора

(Початок у № 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10)

Тільки факти

ЗЕМЛЯЦЬКА МІСІЯ НА ЗАКАРПАТТЯ

Як відомо, зараз в Києві діє 26 земляквітів і кожен квартал одне з них координує загальні заходи, організовує обмін досвідом, глибоке знайомство з практикою своєї діяльності. Однією з традицій такого спілкування стають відвідини керівниками земляквітів області координатора. Вже відбулись такі поїздки до Чернігова, Донецька, Львова, Луганська, на Черкащину. У вересні з ініціативи голови Закарпатського земляквіта Миколи Івановича Бідзілі, за допомогою Київської міської держадміністрації та Київської земляквітської маршрутичної групи на Закарпаття. У поїздці брали участь заступник голови Ради нашого товариства М. І. Борца та виконавчий директор Б. В. Іваненко.

Це був не просто туристський захід. Мета поїздки - всебічне ознайомлення з живою практикою діяльності Закарпатського земляквіту товариства, його конкретними виходами на проблеми області і, звичайно, свій власний погляд на новітні зміни в Закарпатті. Автобусна поїздка до кордону області займає більше 12 годин. І почалася вона нетрадиційним семінаром "на колесах". Мікрофон брав представник кожного земляквіта і коротко доповідав про нове в його діяльності, відповідав на питання. Протяжкою кожну область - чи то Житомирську, чи Рівненську, чи Львівську - коментар вів її земляквітський представник, і це оживляло, наповнювало екскурсію неабияким місцевим колоритом. А тим часом по автобусному телебаченню демонструвалися репортажі про спільні земляквітські акції.

Веречанський перевал. Обрамлені осіннім багрянцем гори, смерековий стрій лісів - незабутній карпатський пейзаж. Нас зустрічають керівники Воловецького райдержадміністрації, самодіяльні артисти. І величю звучить над перевалом:

Верховино, мати моя,
Вся краса чудова твоє
У мене на виду.

В повні права вступають президент Закарпатського земляквіта Микола Іванович Бідзіла та його заступник Христо Писнович Рогов. З любов'ю і глибоким знанням ведуть вони оповідь про свій край, представляють його красивих людей.

Мукачеве. Зустріч з виконавчим обов'язки міського голови

О.О.Гаваші, депутатами міськради, народними депутатами України В.І.Балогою та І.В.Іванчу. Широ-ділове розмова про нагасні проблеми унікального прикордонного міста, Екскурсії до Мукачевського замку, Свято-Миколаївського дівочого монастиря.

Ужгород. Фотографія на кордоні з Словаччиною на самій західній точці України біля пам'ятника визволителям Закарпаття. Розмова з новопризначеним головою Обласної держадміністрації Іваном Михайловичем Різаким, ішими керівниками області, новообраним міським головою Ужгорода Віктором Володимировичем Погореловим. Наш приїзд співпав з

Днем міста, його 1109-ю роковиною. Святова екскурсія по Ужгороду. Поїздка в село Середне, в агрофірму "Леанка". Її директор Ашот Хачатрян провів нас підвалами, яким більше восьми віків, розповів про виноградарство в краї, технологію виробництва вин і запросив на традиційну їх дегустацію.

Хуст. Одне з унікальних міст краю. Зустріч делегації з районною адміністрацією на чолі з Михайлом Івановичем Горбов. Розповідаємо про свої земляквіта, керівники району - про його економічне, соціальне і культурне життя. Відвідуємо знаменитий своїми цілющими водами санаторій "Саян", цікаве історією багатонаціональне село Вишків.

Тячів. Знайомство з широковідомими шахтами Солотвино, чим справді соляним царством, де ефективно лікуються від астматичних, алергічних захворювань.

Рахівщина - українська Швейцарія. Зустріч в селі Ділове - географічному "центрі Європи". Відвідини Карпатського біосферного заповідника, яксрава оповідь його директора, професора Гамора про історію Карпат, їх гострі проблеми. Бесіда з головою райдержадміністрації Михайлом Олексійовичем Даскалюком про районні турботи, широкі можливості цього дивовижного куточка України.

Яблонецький перевал. Проїздання в Закарпаття. Курс на Івано-Франківську область, на Київ. Ділимося багатством вражень, осмислюємо побачене і почуте, порівнюємо ситуацію в Закарпатті і своїх областях, обмірковуємо плани земляквітської співучасті у соціально-економічному та культурному піднесенні регіонів. І, звичайно, кожен задумується: чим і як допомогти закарпатцям в їх пошуках перетворити край у справжню здравницю України. Де знайти соціальних інвесторів, щоб дати нове життя її санаторіям, туристським маршрутам, спортивним базам. Ми на власні очі бачили біду, якої завдали тут поведі. Відчули, як цінують закарпатці солідарну допомогу всіх областей держави. Особливо приємно було відзначити, як шанобливо ставляться тут до своїх представників у столиці - членів Закарпатського земляквіта, які надії покладають на них, як надіждуться живий земляквітський зв'язок. Словом, ще раз проникли у глибокий зміст земляквітського братства.

М.БОРЦА
Б.ІВАНЕНКО

ЛЮБЕЧУ - 1120 РОКІВ

У літописному Любечі, північному форпості сіверської землі, який стоїть на дніпровських кручах на кордоні з Білорусією, 12 жовтня відбулося свято. Місту виповнилося 1120 років. Одпочасно відзначалася річниця звільнення Любеча від фашистів. На базарному майдані відбувся покровний ярмарок, на який з'їхалися продавці промислових та продовольчих товарів, виробів на-

родних майстрів та навколишніх населених пунктів та районного центру - Ріпок.

На свято прибули глава Ріпкинського райдержадміністрації Віктор Корж із своїми колегами, делегація Чернігівського земляквіта м.Киспа, гості з Чернігова, Білорусі та Росії. Серед запрошених - 15 ветеранів війни, які брали участь у звільненні Любеча від фашистів та форсуванні

Дніпра в районі міста, а також колишні керівники Ріпкинського та Любечького районів. Гості принесли подарунки - книги для місцевої школи.

Після цікавої екскурсії по історичних місцях - до печери святого Антонія, Замкової (Мазениної) гори та Монастиря на майдані відбувся мітинг та святковий концерт майстрів мистецтва.

Сергій ГРАБ

НЕМЕРКНУЧИЙ СВІТ ДАВНИНИ

тав київсько-чернігівську землю, відважались на подорож до Качанівки.

До молоді за покликком душі зголосилися приєднатися члени Ради земляквіта М.Борца та П.Басанєв, голова райдержадміністрації С.Рубанка. З радістю також відкукувувалися на запрошення і був разом з нами ще один представник Ічнянщини, один із молодих народних депутатів України, член молодіжного об'єднання Ю.Павленко, який останнім часом багато уваги приділяє цій земляквітської об'єднання.

Побувавши в Качанівці та інших видатних місцях Чернігівщини, черговий раз усвідомлює, що світ давнини не меркне, а ще більше оживає і освітчується новим змістом, коли до нього йдеш за покликком душі і почуттям особистої приналежності до свого славного краю.

Петро ЗАХАРЧЕНКО,
голова молодіжного об'єднання Чернігівського земляквіта

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНЦЯ

Мамина коліска

Петро Медвідь

Вони починаються від серця матері і живуть у твоїй душі шемкою тривоною, особливо у часі негараздів. Ідем до них вічно, несучи свою тривогу і радість, надію, спокій і сподівання на краще життя. І це відбуваєш у кожному рядку книги П.Ведмеда "Мамини коліска".

ДОРОГИ ОТЧОГО КРАЮ

на коліска", скромно названою спогадом-есе, виданою у "Бібліотеці Українця" званням в Україні і за її межами видавцем М.Лашенком.

Автор Петро Ведмедь - відомий журналіст, публіцист, родом з с.Червоної Партизани, полковник у відставці. Пройшов великий шлях військовий журналіста, служачи на Далекому Сході. Своєю часу редагував газети "Чайки на Далекому Сході", "Советской пограничник", "Прикордонной Родины", "Советской пограничник". "Прикордонной Родины", "Советской пограничник". "Прикордонной Родины", "Советской пограничник".

У книзі "Мамини коліска" прості люди постають як незвичайні герої у своїх буднях, простучи невеликим життям від народження до смерті. Щось величю Довженківське є у їхніх постатях. Божественне у своїй людяності, красі і гідності. Незважаючи на таке бови до землі, криві і гідності. Незважаючи на таке бови до землі, криві і гідності.

Образ матері проходить через всю книгу, на кожній сторінці пудуючи новими гранями. Часто через її погляд розкривається суть людського життя. Споконіччя люд розкривається суть людського життя. Споконіччя люд розкривається суть людського життя.

Митець для змалювання своєї нескінченної любові. За межами своєї землі йому завжди "у синій даліні проступало до жовте обличчя матері, світлилися... її добрі лагідні очі і джерела на устах недюкка посмішка людини, яка знає справжню цінну життя і... щасття".

Недаремно син-полковник, коли прибув у рідні Червоної Партизани і застав рідну матір у церкві, став на коліна і схилив голову перед образами, як востаннє зрозумів це перед Божим знаменом, коли присягав на вірність народу України після встановлення незалежності держави. Є щось святе, душевно святкове, символічне у цих епізодах - Мати, Україна і Бог.

В дитинстві він не бачив, коли вона лягала і коли цих епізодах - Мати, Україна і Бог.

В дитинстві він не бачив, коли вона лягала і коли цих епізодах - Мати, Україна і Бог.

Мати - етапон вартостей, яким повинна жити людина, якщо вона вважає себе за людину. У неї своє філософське розуміння світу, суспільних відносин. Людська святість у думках, помислах і діях задля софське розуміння світу, суспільних відносин.

Ця галерея народних героїв, пов'язаних з Носівщиною, проходить перед очима читачів - Микола Крошнінський, Микола Симоненко, Іван Бонкун. Автор лив'язський, Микола Симоненко, Іван Бонкун. Автор лив'язський, Микола Симоненко, Іван Бонкун.

Здається, Петро Медвідь описує звичайне життя селян, ненав'язливо вкраплюючи в нього своє, а за ним відчувача шось глибше - світла любов до рідної землі, до своїх одеських і наполеоне книгу соничним промінням, осяває душу читача, несе духовне прозріння.

Микола СКРИНЕЦЬ

КОЛИ ДУША СПІВАЄ

Є на духовній карті Чернігівщини красиве село Прокопівка, а в ньому живуть такі ж красиві, духовно багаті люди. І серед них завідувач клубом, великий сподвижник розвитку художньої самодіяльності Надія Сергіївна Лізаун.

Відомо, що це починається з любові. Це правило знайшло підтвердження і в долі цієї чернігівки. Тринадцять час вона працювала на заводі в Шостці. Але з роками все більше відчувала, як бришати в серці туга за найріднішим куточком землі, де, як мовиться, нуп заритий, де наймілніші луки, ліси, де куц каліни біля хати і обліта білим цвітом акація духмянить душу. А ще чувся давній голос матері Олександри Луківни, яка так любила співати українських пісень.

І повернулася Надія Сергіївна в материнську хату. Одного разу везла з лісу дришки на буланому конику, в'їхала в село і раптом почула, як хтось на горі, вкритому розквітлим соняшниками та кукурдузою, тонко виводить:

Посіда отрочки банько над водою...

Аж зупинила жінка коника, заслухалася і подумала: а чому б не створити сільський хор? Подумала так і рушила далі до хати. А тут на зустріч учителька Марія Гаврилівна Дуплик. Поділилася з нею задумом, а вона їй важке, правдиво ти надумалася, записуй мене першою до свого хору.

Отак і почалася сім літ назва. У Прокопівці співучих жіночок багато, так що не було ніяких проблем при створенні колективу. Він встиг уже виступити і в рідному Новгород-Сверському районі, і в сусідній Сумській області. А на огляді сільських хорів у районному центрі авторитетне журі винесло ухвалу: перше місце присудити хору з Чайкиного, а проковічанам віддати друге.

Жіночий хор завжди вивчає підтримку і голови райдержадміністрації Івана Івановича Гавриленка, і завідувачого райвідділом культури Микола Петровича Рєні, і голови сільради Микола Олександровича Помоза. Але найголовніше - колектив шанують прості люди славного задесенського краю. Бо літні вже жіночки приносять їм радість народного джерельного мистецтва.

Іван МАКАРЕНКО

Фото автора
На знімку (зліва направо): Н.О.Чечун, М.Г.Дуплик, Н.С.Лізаун, Н.І.Фатун, Н.І.Коротка.

Із збірки "Чернігівські оповідання"

КАНДИДАТ У ДЕПУТАТИ

Під парадною прохідною одного відривного, надзвичайно успішного за нових умов змішаного іноземно-вітчизинного промислового підприємства нудилися дві неробочого віку жінки: одна - невеличка, кругла, у великій шерстяній хустці, кудайці і чужих; друга - висока, худорлява у дещо збитий набакир стародавній лясичій шапці, пригладеному габардиновою пальці й нечувано модних корок сорок тому червоних чобітках. Жодного гапування дорожнього часу в межах своїх володінь керівництво підприємства не передбачило - сісти жінкам було віде. Погулявши по широкій, ретельно заасфальтованій площадці, пошпираних викладені різкокольорово цвіткою колони, потупшовавши під самими дверима, невідомо на що сподіваючись, непрохани відвідувачки опустилися на металевий візерунчатий бар'єрик, що отгороджував довгий, низько підстержений газон: перша - по-домашньому зручно, широко розставивши коліна; друга - неспміливо, боцком, очевидно, шкідуючи ще зовсім як нове пальто.

У нього тепер багато часу політика забирає, казала перша, з надією позирючи на дорогу. - У Верховну Раду готується, народу ще покаже. Своєї опасливив, хоч усіх навколо заможними зробити. Чи сьогодні взагалі з'явиться? Мо', їй захворів? Їх теж усілякі благодійні хвороби беруть - мігрень, лямбаго, подагра, несвареніє желудка...

- Хто тобі про нього скаже - сам собі голова, зауважила друга, розтираючи зсудомлену ногу. - Я з ним уже знайома. На тому тижні підстергла, коли до машини йшов. Дружби, правда, не склалися, бо дуже поспішав. "Вибачте, але за годину я вже маю бути в районі. Зверніться до заступника по кадрах".

- І правда, - сінула плічми перша, теж випростуючи замілі ноги. - Невже син сам не міг прийти? Доки його за ручку водитимеш - до самої пенсії, чи що?

- Та був син, був у того ж заступника. "Ще, каже, - десятої нема, а ви вже випиши". Поговори з ним! А син і не пив, може, лише якоюсь колючою похмелився. У них звечора постійно діюче засідання Політбюро було. Ну, звичайно, з рота не те щоб факел, але душок... Уже й не знаю, куди його увіхнути. На колінах би того директора просила. Дуже про нього гарно говорять: розумний, грамотний, енергійний. Пресний оред! "Хто п'є шампанське - той у тюрмі не сидить" - його обдумана приповідка.

Он про того панка, мабуть, так не говорять... Підприємство через дорогу, справді, справляло гірше вярвання: облуплені бетонні плити, проломні в стінах, кривя як прозирала захламлена, безлюдна територія, - очевидно, квітучий капіталізм гуди ще не пробрався: на

всіх одразу гірських орлів не напасеся.

- А мені б вичучкою прилаштувати, - жінка в чужих нервовим порухом підбила хустку, що зсунулася на очі. - Хоч би ким... хоч би як... Куди воно, бідне, після школи приткнеться - як бабуся, у санитарки?.. На хліб же не заробить... Шкода, що сюди дуже туго приймають - на конкурсній основі називається. Але й безбездіяльність! Мені одна знайома не нахвалиться: до свят - порядні продуктивні пакети, до відпустки, якогось ювілею, народження дитини - пачечка грошей. Щороку їздить на курорт, дочки-школярки теж безплатне оздоровлення. Не забуває і пенсіонерів, щомісячно мою нішішо ставку накідають. Про квартиру, правда, й не говорять: ми вам стільки платимо, що ви собі купити можете...

- Як у Японії, - докинула друга, надаючи лясичій шапці молододонатського вигляду. - За тамтешніми поняттями, на роботодавцеві лежить відповідальність за особисте щасття підлеглого. Але й дисципліна! Тягнуться по території, шось приватизувати, випишати, з кимось лясити точити, навіть перекурювати - ні-ні-ні! Син, правда, каже, що стягнути шось завжди можна: своє ж - не чуже. У вихідні - розумний, у будні - дурень. Знає, що добре, але горитьсь до поганого. Звідки цей дияч такі скажені копти бере? Його продукція обходиться йому в копійку, з з нас він по сто бере. Щоб дати своїм, треба здерти з чужих. Усім навколо так жити не можна, бо не буде кого грабувати. Він - як на піратському острові, де тільки здобич ділять, хотів би добра усім, звиниз би ціни - хоч на цукерки дитини.

Чорт його знає, а на цьому не розуміюся. Взяв би хоч сторожем. Добу тримайся, а дві - як знаєш... Мій хунвейбін, може б, і не крав, може б, і не пив... Вічно по друзях - як псе по коритах. Порядні з ним не аніують. Сам себе ще запрягати не навчився. А я б за того всією душею, хай депутатстве. Ти за яку партію тубу тянеш?..

- Мені абн вичучкою прилаштувати - то хоч за дідька лисого. Брехати всі навчилися...

- Значить, безпартійна. Простий народ...

- Який ми народ? Прості баби ми. Он стовбичимо - уже всі норми перевищили.

Час від часу, обдаючи жінок тонким відчужним газом, до прохідної підкочували дорогі машини; з теплих салонів вискакували вкрай заспокоєні добродійні шезали за осяйними від скла, пластику й алюмінію дверима.

Директора - можливого благодійника - серед них не було...

Володимир ШКВАРЧУК

м.Чернівці

ЗАБУТЕ ІМ'Я ПОЛКОВОДЦЯ

Ще в юнацькі роки я неодноразово замислювався, чому саме в Ніжині відкрили гімназію вищих наук, яка прирівнювалася за статусом до університету. І ось тепер, коли ми відзначаємо 190-річчя Вітчизняної війни 1812 року, я знову змушений кинути свій погляд на Ніжин та його історію...

Шкільні вчителі, розповідаючи про війну з Наполеоном, кажуть, що після смерті фельдмаршала М.Кутузова його замінив Барклай-де-Толлі. Насправді ж головнокомандуючим об'єднаними російськими та пруськими військами був наш земляк із Ніжина фельдмаршал Петро Христіанович ВІТЕНШТЕЙН.

Нинішній Графський парк та панські хорони на Магерках (тодішнє передмістя) належали батьку майбутнього полководця генерал-лейтенанту графу Христіану-Людвігу-Казиміру ВІТЕНШТЕЙНУ. В 1777 році йому була подарована ще й Вертівка. Згодом частину графського саду та Вертівку у нього купили брати Безбородьки, старший з яких, Олександр Іванович, кашпер імперії, виділив кошти на будівництво гімназії. До речі, братам належало і село Стольне Менського району, яким згодом володіли їх нащадки Мусіні-Пушкіни. Один із них, Валентин Платонович, теж був фельдмаршалом. Ця казка й те, що коли цариця Катерина II їхала до Києва й Таврії, то зупинилася на відпочинок в будинку старого ВІТЕНШТЕЙНА. Імовірно, що через це брати Безбородьки і вирішили будувати гімназію саме в Ніжині.

Отже, потреба нагадати сучасникам про нашу славу історію, яка, до речі, писалася і до радянських часів, змусила мене взятися за пошуки славлених людей, чий імена пов'язані з рідним प्रदेशним краєм. Адже тільки з 5 генералісімусів та 48 фельдмаршалів Росії біля половини в тієї чи іншій мірі пов'язані з нашим краєм. ВІТЕНШТЕЙН - російський князівський рід, який походить від стародавнього графського роду Спонгеймів. Девізом їх родового герба були слова: "Честі моєї нікому не віддам".

Петро Христіанович народився в Ніжині 25 грудня 1768 року (за старим стилем). Виховувався в домі родича своєї матері Миколи Івановича Салтикова, теж майбутнього фельдмаршала, який був одружений на одній з княгинь Долгорукових. Юнак почав військову службу у дванадцятирічному віці, коли його записали сержантом у лейб-гвардійський полк. В 1795 році у війні з Польщею він був волонтером, брав участь у штурмі Праги. По закінченні війни його перевели до корпусу графа Зубова, який діяв на Кавказі, брав участь в взятті Дербента і позив ключ від цього міста цареві в Петербург. Очоливши в 1801 році елізаветинський гусарський полк, ВІТЕНШТЕЙН брав активну участь у війні з Наполеоном 1805 року, з турками 1806 року, знову з Наполеоном в 1807 році. Перед війною 1812 року він був уже визнаним генералом, отримавши це звання в тридцятилітньому віці. На початку Вітчизняної війни він командував 1-м піхотним корпусом і вже на третій день з початку дав бій французам під Вількомиром. Взагалі цей рік був знаменним у житті графа. Його корпус був правим крилом армії генерала Барклая-де-Толлі, складався він з 4 та 14 піхотних дивізій, двох драгунських та одного гусарського полків, трьох артилерійських бригад та трьох кочащих полків.

Довідавшись, що під Друзею французи мали тільки кавалерійські частини, ВІТЕНШТЕЙН наказав вночі з 2 на 3 липня навести мости через ріку і атакував ворога. В результаті несподіваного удару

рим стилем). Виховувався в домі родича своєї матері Миколи Івановича Салтикова, теж майбутнього фельдмаршала, який був одружений на одній з княгинь Долгорукових. Юнак почав військову службу у дванадцятирічному віці, коли його записали сержантом у лейб-гвардійський полк. В 1795 році у війні з Польщею він був волонтером, брав участь у штурмі Праги. По закінченні війни його перевели до корпусу графа Зубова, який діяв на Кавказі, брав участь в взятті Дербента і позив ключ від цього міста цареві в Петербург. Очоливши в 1801 році елізаветинський гусарський полк, ВІТЕНШТЕЙН брав активну участь у війні з Наполеоном 1805 року, з турками 1806 року, знову з Наполеоном в 1807 році. Перед війною 1812 року він був уже визнаним генералом, отримавши це звання в тридцятилітньому віці. На початку Вітчизняної війни він командував 1-м піхотним корпусом і вже на третій день з початку дав бій французам під Вількомиром. Взагалі цей рік був знаменним у житті графа. Його корпус був правим крилом армії генерала Барклая-де-Толлі, складався він з 4 та 14 піхотних дивізій, двох драгунських та одного гусарського полків, трьох артилерійських бригад та трьох кочащих полків.

Довідавшись, що під Друзею французи мали тільки кавалерійські частини, ВІТЕНШТЕЙН наказав вночі з 2 на 3 липня навести мости через ріку і атакував ворога. В результаті несподіваного удару

був взятий в полон генерал Сен-Жен. Під час вступу Барклая-де-Толлі наказав ВІТЕНШТЕЙНУ залишитися під Друзею і прикрити шляхи на Петербург. Чисельність військ у генерала складала на той час 23 тисячі. Але наш земляк не лише стійно у обороні, але й успішно напав на ворога. 18 липня відбувся перший бій із військами маршала Удіно, завелка сутичка тривала кілька діб, в результаті якої французи почали відступати до Клястиць. Відступаючи, вони руйнували мости, палили села, все робили для того, щоб війська ВІТЕНШТЕЙНА не наздогнали їх. Таким чином, наш земляк по суті врятував Петербург від французів, а також зупинив Макдональда, який шов на Ригу. В битві біля Клястиць у маршала Удіно було тільки піхоти 23 тисячі, а у ВІТЕНШТЕЙНА лише

18 тисяч всього війська. Французи втратили всі обози, порохові ящики, 900 солдатів та біля 50 офіцерів потрапили в полон. Граф ВІТЕНШТЕЙН був нагороджений орденом Святого Георгія другого ступеня, ще не маючи Олександрівської стрічки, а також отримав щорічну пенсію 12 тисяч рублів, яку в разі його смерті імператор велів віддати його дружині, М.Кутузов, який на той час навчав ополченців у Петербурзі, дізнавшись про поразку Удіно, назвав битву при Клястицях повною перемогою. "Добре - казав він своїм офіцерам. - Добре! Навряд чи хтось зробив би краще".

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Взагалі віннає питання, чому обидва імператори дуже добре ставилися до нашого земляка. Мабуть, вони цінували те, що Петро Христіанович був дуже освітленою людиною - володів п'ятьма іноземними мовами, багато читав, любив музику та живопис.

Листи наших земляків

МУЖНІ САПЕРИ

Сотні мільйонів людей в усьому світі, в тому числі й в Україні, полегшено зітхнули, коли закінчилася страхолюдна Друга світова війна й настав світлий день Перемоги.

Але для саперів, можна сказати, вона тривала й далі, відлуння її вони відчувають і досі. Земля залишилася нашпигована снарядами, бомбами, мінами, що створювало смертельну загрозу людям, особливо дітям.

Щільковиті усвідомлюючи цю небезпеку, Уряд Української РСР ухвалив рішення про обстеження всієї території республіки та знешкодження страшних "дарунків" минулої війни. Ці заходи відбувалися в 60-ті роки ХХ-го століття.

На Чернігівщині, де бої не вщухали з 1941 по 1943 рік, також діяли сапери роти капітана Костянтина Володимировича Мамонтова. Досі мешканці нашого краю добрим, вдячним словом згадують цих мужніх людей, які з 21 серпня по 23 вересня 1966 року працювали в області. Тільки на території Бобровицького, Менського, Сосницького, Ріпкинського районів було виявлено й знешкоджено майже 30 тисяч мін, снарядів, бомб, гранат... Особливо важко воїнам було тоді, коли ці страшні знахідки не підлягали розмінуванню, ліквідації на місцях, їх потрібно було вивезти подаль. Так було у Бобровиці та на залізничній станції Грибова Рудня, де були знайдені німецькі авіаційні бомби.

За відвагу, мужність, високу майстерність, виявлену саперами роти на території Чернігівщини при знешкодженні вибухонебезпечних предметів, рота була нагороджена Почесною грамотою Чернігівського облвиконкому і обкомкомуні партії. А Костянтин Володимирович Мамонтов указом Президії Верховної Ради СРСР від 7 травня 1967 року був відзначений орденом Червоної Зірки. 15 солдат і сержантів роти отримали медалі "За відвагу", "За бойові заслуги".

Нині підполковник у відставці К. В. Мамонтов викладає в Київському Національному університеті культури. На його запитання: "Про що ви думали там, на Чернігівщині, дивлячись у очі смерті?" - Костянтин Володимирович всімущиво й скупо сказав: "Завдання необхідно виконувати без втрат особового складу".

Від імені чернігівців я щиро подякував йому і його побратимам за врятовані життя моїх земляків.

Іван ОСТАПЕНКО

Наш кор.

Тілізкі факти

Тут наші батько і мати. Ми - українці, завжди і всюди Будем про це пам'ятати. Отчому краю щиро бажаю В мирі і злагоді жити. Крайцю краю в світі немає, Як же його не любити? Разом будем сильну державу, Вільну, велику, єдину. Люди, прощу: "Бережіть і цінуйте Нашу святу Україну".

А всебіжно потурбувався, щоб свято було багатобаране, хвилююче, надовго запам'яталося голова Талалаївської райдержадміністрації Анастолії Олександрівни Булига, заступник голови районної Ради Микола Степанович Прегара, перший заступник голови районної Ради Микола Олексійович Ромашко, селищний голова Григорій Іванович Костенко, директор товариства "Обрій", депутат обласної Ради Василь Петрович Фесак, голова районної Ради ветеранів Микола Герасимович Бляжко, голова селищної Ради ветеранів Яків Михайлович Ковальов.

СВЯТО ТАЛАЛАЇВКИ

Осіннього дня, коли на деревах сонечком засяяло жовте листя, відзначали у селі два свята: 125-ліття від заснування Талалаївки та 59-ту річницю визволення її від німецько-фашистських загарбників.

125 років минуло відтоді, як під час будівництва Любаво-Роменської залізниці в 1877 році виникло пристанційне мальчицьке селище, яке називалося Станія. А на початку 20-х років минулого століття воно отримало нинішню назву - Талалаївка. У 1958 році їй було надано офіційний статус селища.

"Земля батьків - моя земля" - так назвали свято на честь цих двох значимих дат. Були покладені книги до монументу Вічної слави, сержантам привітали ветеранів війни та праці, всіх мешканців селища, численних гостей. І подарували їм велику тематично-концертну програму силами самодіяльних колективів району за участю земляків, Заслуженої артистки України Катерини Василенко. Вела концерт Леся Шудьга. Чудово виступили духовий оркестр, жіно-

чий вокальний ансамбль "Мрія", гості з Придлук - дитячий театр "Фантазія", жіноче вокальне тріо "Лебідонька", жіночий вокальний дует у складі Г.Семінько та С. Гучок, жіночий фольклорний ансамбль "Народні наспіви", соліст Олександр Горнякський, Олексій Москалець, солістки Богдана Попович, Віта Федоренко та багато інших. Після кожного виступу лунала злива оплесків.

Від Ради товариства "Чернігівське земляцтво" земляків щиро привітали керівник Талалаївського осередку земляцтва в Києві, старший науковий співробітник інституту журналістики Київського Національного університету ім. Т. Г. Шевченка Іван Заб'яка.

Особливо тепло прийняли численні глядачі пісню на слова Катерини Василенко "Моя Україна".

Сонячні ранки, чисті джерела - Все то моя Україна. Хто я без тебе, як сонце без неба, Ти моя мура, єдина, Ми твої діти, тут народились,

Є ще риба у Десні!

ПОНАД ШІСТДЕСЯТ членів Корюківського осередку земляцтва зібралось на черговий збори з порядком денним "Малій батьківщині - наша увага, допомога і синівська любов". Від засідання осередку його керівник В.Е.Устименко.

Головуючий представив нових земляків, які подали анкети про вступ до товариства. Ними стали Є.Т.Андришова, О.М.Борисенко, Р.М.Борисенко, Л.С.Бреус, А.О.Добарина, О.В.Кобець, О.О.Коломієць, М.М.Кручук, Т.Б.Лашко, О.В.Медведева, А.О.Навродська, Н.П.Паранько, В.Є.Розгальний, О.Г.Савич, В.І.Скоробагатий, Г.В.Ткаченко, Н.О.Тур, Г.О.Швакуляк, Т.О.Швакуляк.

Заступник голови Ради товариства М.І.Борщ поінформував присутніх про діяльність громадської організації загалом. В.І.Скрипченко зупинився на проблемі допомоги корюківським дітям-сиротам, дітям-інвалідам. Зокрема, він розповів, що четверо дітей-сиріт регіону щомісячно одержують від італійських сімей по 120 гривень стипендії та щорічно відпочивають у шкільних будівлях.

Володимир Іванович наголосив, що корюківчани збирають книги та підручники для дітей, оскільки в них "на вулиці" їх перебуває більше, ніж

мирних жителів та спалили 1390 будівель.

Її підтримав В.Г.Розгальний і пообіцяв зачитати її твір на урочистому зібранні корюківчан. В.М.Данченко розповіла, як під час відступки відшукала в селі Жульки надзвичайно цінні фотографії, документи, спогади часів XIX, початку XX століть з історії села, які могли б стати основою одного з розділів майбутньої історії сіл району.

З подібними пропозиціями виступили також Р.М.Борисенко, А.Ф.Хвостик, О.В.Сирова, В.В.Горювий.

Щі та інші пропозиції лягли в основу рішення зборів.

М.І.Борщ вручив нагороду земляцтва кільком корюківчанам. А член Ради української Спільноти воїнів-інтернаціоналістів М.І.Масалов вручив медаль "За заслуги" III ступеня І.Є.Остапенку.

У зборах взяв участь голова Ради товариства В.В.Ткаченко.

Наш кор.

УВАГА МАЛІЙ БАТЬКІВЩИНИ

у часи А.Макаренка, от тільки в державі нема жодної колонії для виховання бездомної молоді.

Н.Й.Петренко зосередила свою увагу на необхідності вже зараз розпочинати підготовку до видання книги про район, оскільки Корюківка буде відзначати свій 350-річний ювілей у 2007 році, а також книги про Корюківську трагедію 1943 року, коли фашисти знищили понад сім тисяч

близьким людям, посилено допомагають їм.

Однак останнім часом активність Ріпкинського регіонального відділення земляцтва підупала. Про це Віктор говорив Голова товариства Віктор Ткаченко. Тому на черговій зустрічі столичні ріпкинці принципово обговорили шляхи поживлення своєї роботи, обрали новий склад керівництва. Головою Ріпкинського регіонального відділення обрано Володимира Васильовича Коваленка - відомого в Києві будівельника, нині начальника управ-

ління справами Державної податкової адміністрації України, його заступниками - Олександр Андрійович Олійник та Поліну Степанівну Сафонову.

Великий інтерес викликала інформація керівника Ріпкинської райдержадміністрації Віктора Коржа та голови районної Ради Любові Будько про проблеми району, пріоритетні моменти співробітництва. Віритись, що за калючими змінками та гарячою дискусією настануть відчутні результати.

Наш кор.

НЕ ПИТВО, А ЛІКИ

ГОРОБИНОВИЙ НАПІЙ

Горобина звичайна. Дерево або кущ, які іноді досягають 15 м заввишки. Молоді гілки сірувато-червоної, опушені, ненарізночірчасті, які складаються з 9 - 15 ланцетних або довгастих, зубчастих по краю листочків. Квітки блідо-жовті, білясті, численні, зібрані в складні щиткоподібні суцвіття. Пелюсток у квітці 5, тичинок багато, маточка - 1. Плід - куляста, яскраво-червона або світло-жовта ягода. Цвіте рослина у травні, плоди достигають у кінці серпня - вересня.

Росте горобина звичайна по всій Україні, окрім степових районів. Культивують у парках, на алеях, по вулицях, як привабливу декоративну рослину, особливо восени.

Сировина. Для напою заготовляють свіжі повністю доспілі плоди.

Технологія приготування напою

1. 200 г свіжих повністю доспілих плодів горобини звичайної ретельно мийють, заливають 3 л води, кип'ятять на малому вогні 10 хв., настоюють 4 години, фільтрують, доводять до об'єму 3 л.

2. Відважують 150 г свіжих коренів щикорію дикого чи культивованого, ретельно мийють, подрібнюють, заливають 3 л води, кип'ятять на малому вогні 10 хв., настоюють 4 години, фільтрують, потім доводять до об'єму 3 л.

Рецептура напою: відвар свіжих плодів горобини звичайної - 3 л, відвар свіжих коренів щикорію - 3 л, меду равнинноесняного - 2 кг, спирту 96° - до 10 л.

Застосування. Напій застосовують при захворюваннях печінки, підшлункової залози, атонії кишечника, запорах, м'якій перистальтиці кишечника у похилому віці; при ожирінні, цирозі печінки, гепатопанкреатолітизах; каменях у нирках та сечовому міхурі, атеросклерозі, гіпертонії тощо.

Вживають по 1-3 столових ложки 3-4 рази на день за 30 хв. до їди. Вельми доцільний названий напій і при цукровому діабеті, але тоді до нього не додають меду.

ЛЮДЯМ НА ДОБРО

МЕЛИСА ЛІКАРСЬКА

Багаторічна трав'яниста рослина. Стебла чотиригранні, листки тупоюсолені, зверху - голі, знизу - ясно-зелені, опушені, яйцеподібні, на верхівці загострені. Квітки дрібні, розташовані у лапухних суцвіттях верхніх листків. Чашечка двоуба, трубоччастозвоникоподібна. Віночок спочатку жовтий, та згодом стає білим або малиновим. Цвіте у червні-серпні. Походить з Середземноморського регіону. В Україні росте майже в кожній області, дуже популярна в народі.

Сировина. Для медичних потреб заготовлюють листки меліси лікарської до початку цвітіння, їх сушать у теплих просторих приміщеннях і зберігають у щільній паперовій тарі.

Дія, застосування. Заспокійлива, сечогінна, анестезуюча, протиспазматична, секреторна, кардіотонічна.

Препарати меліси лікарської застосовують при порушенні сну, особливо у людей похилого віку, серцебитті, стресових станах, перед складними операціями, іспитами, значними розумовими та психічними напруженнями; при колках у кишечнику, порушенні перистальтики кишечника, метеоризмі, кашлі, зокрема, кашлю, запальних захворюваннях верхніх дихальних шляхів; невриттах, радикулітах, люмбаго, остеохондрозі, обмінних та ревматоїдних поліартритах, тахікардії та екстрасистоліях, вегетосудинній дистонії, ішіасі, епілепсії, ананідних та гіпанідних гастритах.

Приготування відвару

Беруть столову ложку сировини, заливають склянкою окропу, настоюють 4 години. Приймають по 1-2 столових ложки 3 рази на добу за півгодини до їди.

Євген ТОВСТУХА, лікар-гомеопат, письменник.

Наш кор.

РІПКИ ЄДНІСТЮ КРІПКИ

Ріпкинський - один з північних районів України - край дивовижних пам'яток вітчизняної історії і природи, край чудових людей. Близько чотирьох десятків вихідців з цих місць - члени нашого земляцтва. Серед них такі імениті, як брати Арнольд і Геннадій Гришчини - відомі вчені і педагоги, поет Леонід Коваленко (Горлач), професор Олександр Тимощенко, лауреат Державної премії СРСР Борис Тука та багато інших. Всі вони прагнуть добра і розквіту своїй малій батьківщині, блага рідним та

**Співувий млин
Ой чий то кінь
стоїть**

Ой чий то кінь стоїть,
Що сива гривонька?
Сподобалась мені,
Сподобалась мені
Тая дівчинонька.

Не так та дівчина,
Як біле личенько,
Подай же, дівчино,
Подай же, гарная,
На коня рученьку.

Дівчина підійшла,
Рученьку подала,
Ой краще б я була,
Ой краще б я була
Кохання не знала.

Кохання, кохання
З вечора до рання.
Як сонечко зійде,
Як сонечко зійде,
Кохання відійде.

Моя дорога

Моя дорога повертається в село,
Якщо б не була вона далекою.
З коханям першим, із сусідкою
Моя дорога повертається в село.

Моя дорога повертається в село,
Як осінь догорає листопадами,
І яблука в саду так страшно
падають,
І думаєш: невже це все було?

Моя дорога повертається в село,
Як весни до людей, в ріллу -
зернина,
Та хилить плечі в березі каліна,
І в весіллях молодшає село.

І вже вітрам не остудить чоло!
Спадає втома краплини живиць,
Душі моєї відає світлиця,
Коли дорога повертається в село.

**Хрещати
обереги**

Колись вони мені добра хотіли,
Вдягати вишиванку не велили:
Ой, небезпечна забаванка ця!
А я: хіба мені не до лиця?

Тепер вони взялись мене повчати -
Не ті кольори, символи не ті.
Якби могла сорочка закричати!!!
І захистити хрещики святі.

**Куліш в
Мотронівці**

І.П.
Серце, як стигла антонівка.
Наскрізь просвічують зерна.
Сіверський хутір Мотронівка -
Благословення повернень.
Всв безнадійно розгублене
По петербургах, берлінках...
Серце моє пригублене
Жінкою з ім'ям Барвінок.
Скільки ще доля втішатиме?
Скільки - відхреститься й кинє?
Хутір зеленими шатами
Вкриє, не лишить під тинном.
Гулять планети антонівки
Гуляють всюди по світу...
Сіверський хутір
Мотронівка
Літо в душі моєї! Літо...

Слід зорі

Осінь борозна -
Моя рання зморшка поля.
Скажи мені, Борзна,
Чом спомини серце коле?

Срібляста борозна
Біжить в глибокі зими.
Скажи мені, Борзна,
Чом стали ми чужими?

Холодна борозна,
В садах тупі ранети.
Скажи мені, Борзна,
Де золотий перетин?

Самотня борозна
Снується сивим лугом,
Скажи мені, Борзна,
Хто там іде за плугом?

Скажи мені, Борзна,
Що скоїлось з душею?
Ще тепла борозна -
За жовткою межею.

Скажи мені, Борзна,
Хто запалив смеркання?
Осінь борозна -
Це як любов остання.

Леся ОЛЕНІВСЬКА

**На межі
тисячоліття**

Людство на межі тисячоліть
Оглядає пройдений свій шлях,

Чи кризь терни до зірок летить,
Чи блукати по сліпих стежках?
Злякано тремтять людські серця -

Чи йдемо вперед, чи до кінця?
Чи любов у душах збережем,
Чи цей світ обпалимо вогнем?

За провину платимо сповна,
Каємось і знову грішимо,
Та земля у всіх у нас одна -

Чи ж по ній ми вірно ідемо?
Синь небес торкається води,
Чи ми гості тут, чи назавжди?

Злагоди шукаєм поміж зла,
Прагнемо любові і тепла.
Людство на межі тисячоліть
Споглядає пройдений свій шлях -

Чи кризь терни до зірок летить,
Чи блукати по сліпих стежках?
Всі ми варті щастя на землі -

Не розтане світ пей ув імлі,
Коли будем жити для добра...
Це збагнути вже давно пора!

**Чернігівське
земляцтво**

Ми роду-племени одного -
Нападки сіверських князів.
Хай розвільні шляхи-дороги
По світу наших земляків,
Та до малой батьківщини

Ми повертаємо з доріг,
Чуття єдиної родини -
То найсвятіший оберіг.

Приснів:
Чернігівське земляцтво -
сердень палких єднання.
Чернігівське земляцтво -
братерське спілкування,
Чернігівське земляцтво -
еліта, розум, сила,
Чернігівське земляцтво -
землі моєї крила.
Живуть "чернігівські князин"
На схилах синього Дніпра,
Працюють плідно для держави,
Для її щастя і добра,
Тримаймося разом і здолаєм
Усі незгоди і жалі!
І заспіваєм, застїваєм

Во славу матері землі.

Приснів

**МІСЯЧНА
СОНАТА**

Згадай, як перші солоні
Нам солодко співали,
Як у любистковій росі
Любов свою шукали,
Як божеволіли від слави,
Знайомих всьому світу,
І ніч ту зоряну згадай,
Щілунами зігріву.

Приснів:

Ти - моя "Місячна соната",
Яку не зраджують часи,
Ти - моя пісня лебедина
В полоні вічної краси.
Безмежна музика любові -
Душі палкої лейтмотив -
Ти - моя місячна соната,
В яку я пісню перелив.

Роки летять, немов птахи,
Вже сивина на скронях
Та зігриваює серцем я
Лише в твоїх долонях,
Квітне сад моїх пісень,
Народжених в любові,
А скільки ніжності й тенді
У кожнім твоім слові.

Приснів

Наталія БАГМУТ

Вибірники Пегаса

*Миколі Прокоповичу
Компанцю - вірному синові
Придесення, хліборобові
з роду-племени,
крупному державному діячеві,
тобто Міністро-ві
радянських часів,
керманцю сучасної хлібної
структури, себто "Української
зернової асоціації", справжньому патріоту
і будівничому нашої
незалежної держави,
отаману Чернігівської
земляцької сотні під Його
славне 65-річчя.*

*Всі знають, серпень - то вінець
Земних трудів і літа,
В ній народився Компанець
Серед пишениці-життя.*

*Де над Десною височить
Пропалхий хлібом Смолин,
Там в глибині старих століть
Весь родовід Миколи.*

*Пішов Він звідти у світи,
Осиротілий зроду,
Щоб силу і снагу знайти
В служінні для народу.*

*І де б не був, які б в житті
Не брав кар'єр висоти,
Він цінував найбільше хліб,
Як вселюдську ціноту.*

*Він полем жив. Він жив селом.
Він був на часу вістрі,
І власним вибився горбом
У зернові міністри.*

*Які б не віяли вітри
Над українським краєм,
Йому ми вдячні, що були
З надійним короваєм.*

*І нині Він, немов косар,
Хлоде хлібів покоси,
Каме рясний років тязгар
Висріблює волосся.*

*Жива народу до лиця,
Вони трудів окраса,
Отож, вішнущ Компанця,
Як Маковія й Спаса.*

*І скажемо, насамкінець,
Схилившись в вітанні:
Душа компанії - Компанець,
Ви - президент. Ви - жнець і
грець,
Ви - молодець, бо Ви - творець,
Бо Ви - підкорювач сердець.
Ви - свій в земляцькім
стані!*

Загнуздав Пегаса
Борис ІВАНЕНКО

Дружна сімейка

Фотошоп Олега СТОЛБЕЦЬКОГО

ВЕГЕТАРІАНЦІ

- Мамо, мамо! Ти мені скажеш?
- Що тобі, Юрчику, сказати?
- А хто такий вегетаріанець?
- Вегетаріанець, синку, це... Як би тобі простіше пояснити? Ну, наприклад, Лев Толстой, він великий письменник і вегетаріанець.
- А чого він вегетаріанець?
- Бо нічого скоромного не їв.
- А що таке "скоромне"?
- Скоромне, Юрчику - це сало, м'ясо, ковбаса та всякі там жири.
- То їх хіба не можна їсти? Чому ж не можна?
- А чого ж Лев Толстой не їв?
- Не хотів. Не подобалась йому така їжа.
Він рослинне все їв. Та ще рибу, одію, гриби.
- Можє, в нього не було за що купити м'яса?
- Було за що. Бо він граф. Багатий був.
- Ма! А ти чого не купиєш м'яса і ковбаси?
Ми теж вегетаріанці?
- Тепер, дитино, всі вегетаріанці.
- Не хочуть м'яса?
- Хочуть. Ще й як. Та грошей катма.
- А чому?
- Зарплата маленька, а дорожничча велика.
- А в Толстого зарплата була велика?

- От приченився. У нього ніякої не було. Він граф. Сам собі господар.
- А ми теж самі собі господарі?
- Які там господарі! Над нами Верховна Рада, уряд та всякі начальники. Вони й командують.
- А ті, що командують, не вегетаріанці?
- Поки що ні, їм вистачає.
- А як усе поїдять, вегетаріанцями стануть?
- Та на їх вік вистачить.
- А ми вегетаріанцями довго будемо?
- Доки не розживеємось. Ми з татом, може, того й не дочекаємось, а ти ще колись і м'ясо та масло їстимеш. Ну і все інше.
- Скоромне, мамо? А картоплю, кашусту та все каге?
- Скоромне, синку, не псує ні картоплі, ні кашусту. Тільки смаку додає та поживності. І годі вже. Додай вермішель, бо захолоє й на лемішку злиньється!
- Мамо! А Лев Толстой?
- Відчепись, Юрчику, і берись за видялку. Лев Толстой їв трохи краще нас. Хоч і вегетаріанцем був.

Іван СОЧИВЕЦЬ

ОТЧИЙ ПОРІГ
Шеф-редактор Віктор ТКАЧЕНКО

Головний редактор Леонід ГОРЛАЧ

Засновник: товариство "Чернігівське земляцтво" в м. Києві

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.ХІ.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво: серія КВ №5594
Адреса редакції: 01023, Київ, 23, Спортивна площа, 1, тел/факс 246-74-31.
e-mail: otchuy_porig@ukr.net

Редакційна рада:
В.В.Ткаченко, В.І.Авдєєнко, Л.Н.Горлач (Коваленко), Б.В.Іваненко, П.І.Медвідь, О.Г.Олійник, В.Є.Устименко.

За достовірність фактів, точність імен та прізвищ, географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відомо видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Літературний редактор Віктор КАВА.
Комп'ютерний набір Юлії Валової.
Верстка Ніни Сергєв.
Надруковано та завершено на замовлення товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві в ВАТ "Видавництво "Київська правда" (вул. Маршала Гречка, 13), Тираж 1500. Зам. 4150.